

Předmluva

Předkládaný sborník *Musicologica Olomucensia* VII obsahuje studie členů a spolupracovníků Katedry muzikologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého. Stejně jako v předchozích svazcích řady *Musicologica* se zde setkáváme se širokým spektrem témat, jež se vztahují k hlavním oblastem odborného zaměření jednotlivých členů katedry. Ivan Poledňák se ve svém příspěvku věnuje obecnější reflexi estetického tématu (*On [Musical] Taste and Fashion*), Lenka Křupková pak svou pozornost zaměřila na adaptaci textů Karla Čapka pro Janáčkovu libreto *Věci Makropulos* (*Drama einer Heldenin: Die Umwandlung Čapeks Drama in Janáček's Libretto*), Lucie Kaucká se zabývá architektonickými aspekty Rudolfinu (*Rudolfinum – The Temple of Beauty in the Heart of Prague: Architecture of the Rudolfinum Music Hall in the Context of Prague Musical Life toward the End of the Nineteenth Century*), Lucie Brázdová píše o barokních hudebních sbírkách na Moravě (*Moravian Musical Inventories of the Seventeenth Century*), Jaroslav Pszczolka pojednává o vztahu mezi vizuálním uměním a hudbou v Patnácti Listech podle Dürerovy Apokalypsy a *Caprichos* od Luboše Fišera (*The Relation between Visual Art and Music in Luboš Fišer's Fifteen Sheets According to Dürer's Apocalypse and Caprichos*) a Markéta Kratochvilová o atonálních klavírních cyklech Ervina Schulhoffa (*A Comparison of Compositional Procedures in Some Atonal Piano Cycles of Erwin Schulhoff to those of Arnold Schoenberg*). Alena Burešová pak přináší recenzi konference *Hudba v Olomouci – Historie a současnost II: In honorem Robert Smetana*, která se konala v listopadu 2003 ke stému výročí narození profesora Smetany. Božena Felgrová, absolventka doktorského studia na naší katedře, píše o uvádění opery *Don Giovanni* v českých zemích na konci 18. a začátku 19. století (*Don Giovanni in Prague and Versions of the Opera in the Czech Lands at the Turn of the Eighteenth and Nineteenth Centuries*).

Ve sborníku se rovněž objeví příspěvky muzikologů z Bratislavy. Nad'a Hrková se zamýšlí nad politickým pozadím opery *Das Festmahl* od Juraje Beneše (*Oper und Totalität: Politik, Musik und Theater in der Oper von Juraj Beneš Das Festmahl 1980*) a Elena Letňanová se zabývá skladatelskými pokusy Friedricha Nietzscheho (*Thus Composed the Philosopher: On the Occasion of the 160th Anniversary of the Birth of Friedrich Nietzsche*).

Při editování sborníkových prací se více než jinde osvědčuje tvrzení: „Více hlav, více rozumu“. Rád bych proto poděkoval Janu Vičarovi a Ivanu Poledňákovi za cenné připomínky. Marku Keprtovi vděčím za pečlivé korektury příspěvků v němčině. Lucii Kaucké děkuji za její pomoc při redigování celého sborníku.

Foreword

For the seventh issue, *Musicologica Olomucensia VII*, we present articles covering a wide spectrum of topics, largely from members of the Department of Musicology in the Philosophical Faculty at Palacký University. Ivan Poledňák has written about musical aesthetics (“On [Musical] Taste and Fashion”), Lenka Křupková on the transformation of Karel Čapek’s text into Janáček’s libretto for *The Makropulos Affair* (“Drama einer Heldin: Die Umwandlung Čapeks Drama in Janáčeks Libretto”), Lucie Kaucká on the architectural aspects of the Rudolfinum (“Rudolfinum – The “Temple of Beauty” in the Heart of Prague: Architecture of the Rudolfinum Music Hall in the Context of Prague Musical Life toward the End of the Nineteenth Century”), Lucie Brázdová on Baroque Moravian musical inventories (“Moravian Musical Inventories of the Seventeenth Century”), Jaroslav Pszczolka on the relation between visual art and music in Luboš Fišer’s *Fifteen Sheets According to Dürer’s Apocalypse* and *Caprichos* (“The Relation between Visual Art and Music in Luboš Fišer’s *Fifteen Sheets According to Dürer’s Apocalypse* and *Caprichos*”), and Markéta Kratochvílová on the atonal piano cycles of Ervín Schulhoff (“A Comparison of Compositional Procedures in Some Atonal Piano Cycles of Ervín Schulhoff to those of Arnold Schoenberg”). Alena Burešová offers a review of the conference Music in Olomouc – Past and Present II: In honorem Robert Smetana that took place in November 2003 to commemorate the 100th anniversary of Professor Smetana’s birth. Božena Felgrová, graduate of the Musicology Department’s doctoral program, has written on late eighteenth- and early nineteenth-century productions of Don Giovanni in the Czech lands (“Don Giovanni in Prague and Versions of the Opera in the Czech Lands at the Turn of the Eighteenth and Nineteenth Centuries”).

We have also reached out to musicologists from Bratislava. Nad’a Hrčková presents a look into the political background of the opera *Das Festmahl* by Juraj Beneš (“Oper und Totalität: Politik, Musik und Theater in der Oper von Juraj Beneš *Das Festmahl* 1980”) and Elena Letňanová discusses Nietzsche attempts at composition (“Thus Composed the Philosopher: On the Occasion of the 160th Anniversary of the Birth of Friedrich Nietzsche”). The articles published here represent a rich array of musicological studies and each reader should find something of interest.

In editing any work, the adage “The more eyes, the better” generally holds true. In this regard I would like to thank Jan Vičar and Ivan Poledňák for allowing me to draw from the deep wells of their experience. Marek Kepřt also deserves my gratitude for carefully proofreading the articles in German. Finally, I am grateful to Lucie Kaucká for her editorial assistance.

Vorwort

Der vorliegende Sammelband *Musicologica Olomucensia VII* beinhaltet Studien der Mitglieder und Mitarbeiter des Lehrstuhls für Musikwissenschaft der Philosophischen Fakultät der Palacký-Universität. Ebenso wie in den früheren Bänden der Reihe *Musicologica* finden wir hier ein breites Spektrum von Themen, die in Beziehung zu den Hauptbereichen des Forschungsinteresses der einzelnen Mitglieder des Lehrstuhls stehen. Ivan Poledňák widmet sich in seinem Beitrag der allgemeinen Reflexion des ästhetischen Themas (*On /musical/ Taste and Fashion*), Lenka Křupková lenkte ihre Aufmerksamkeit auf die Adaptierung der Texte von Karel Čapek für Janáčeks Libretto zu der Oper *Die Sache Makropulos* (*Drama einer Heldin: Die Umwandlung von Čapeks Drama in Janáčeks Libretto*), Lucie Kaucká befasst sich mit den architektonischen Aspekten des Rudolphinums (*Rudolphinum – The Temple of Beauty in the Heart of Prague: Architecture of the Rudolphinum Music Hall in the Context of Prague Musical Life toward the End of the Nineteenth Century*), Lucie Brázdová schreibt über barocke Musiksammlungen in Mähren (*Moravian Musical Inventories of the Seventeenth Century*), Jaroslav Pszczolka behandelt die Beziehung zwischen bildender Kunst und Musik in den Fünfzehn Blätter nach Dürers Apokalypse und Caprichos von Luboš Fišer (*The Relation between Visual Art and Music in Luboš Fišer's Fifteen Sheets According to Dürers Apokalypse and Caprichos*) und Markéta Kratochvílová untersucht die atonalen Klavierzyklen von Erwin Schulhoff (*A Comparison of Compositional Procedures in Some Atonal Piano Cycles of Erwin Schulhoff to those of Arnold Schoenberg*). Alena Burešová bringt dann die Rezension der Konferenz *Musik in Olmütz – Geschichte und Gegenwart II: in honorem Robert Smetana*, die im November 2003 zum hundertsten Jahrestag der Geburt von Professor Smetana stattfand. Božena Felgrová, Absolventin des Doktorandenstudiums an unserem Lehrstuhl, schreibt über Aufführungen der Oper *Don Giovanni* in den böhmischen Ländern am Ende des 18. und Anfang des 19. Jahrhunderts (*Don Giovanni in Prague and Versions of the Opera in the Czech Lands at the Turn of the Eighteenth and Nineteenth Centuries*).

Im Sammelband erscheinen auch Beiträge von Musikwissenschaftlern aus Bratislava. Nad'a Hrková behandelt den politischen Hintergrund der Oper *Das Festmahl* von Juraj Beneš (*Oper und Totalität: Politik, Musik und Theater in der Oper von Juraj Beneš Das Festmahl 1980*) und Elena Letňanová befasst sich mit den kompositorischen Versuchen von Friedrich Nietzsche (*Thus Composed the Philosopher: On the Occasion of the 160th Anniversary of the Birth of Friedrich Nietzsche*).

Beim Editieren der Arbeiten eines Sammelbandes bewahrheitet sich mehr als sonst die Behauptung „Mehr Köpfe, mehr Verstand“. Ich möchte mich deshalb bei Jan Vičar und Ivan Poledňák für ihre wertvollen Anregungen bedanken. Marek Kepřt verdanke ich die sorgfältigen Korrekturen der deutschen Texte. Lucie Kaucká danke ich für ihre Hilfe beim Redigieren des ganzen Sammelbandes.